

รายงานการวิจัย เรื่อง

การศึกษาความพึงพอใจและปัญหาของ

นิตีระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.สมนึก ภัททิยธนี

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2511 ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 ซึ่งเป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีศูนย์กลางการบริหารงานอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม ได้แยกตัวเป็นเอกเทศใช้ชื่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2537 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 54 ก เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2537 หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มีผลทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม เปลี่ยนสภาพเป็น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ขั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ใน

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดการศึกษาใน 8 คณะ กับ 2 โครงการ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยี คณะพยาบาลศาสตร์ (2541) คณะวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ (2541) คณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ (2541) คณะการบัญชีและการจัดการ (2541) โครงการศิลปกรรมศาสตร์ (2540) โครงการสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ (2541) และมีแผนจะเปิดคณะเพิ่มในช่วงหลังของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 คือ คณะแพทยศาสตร์ (2544) ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยมหาสารคามกำลังอยู่ในภาวะการขาดแคลนอาจารย์สาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เป็นสาขาวิชาใหม่ของมหาวิทยาลัย และต้องขยายโอกาสทางการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล จึงได้ขยายเขตบริการการศึกษาโดยจัดสอนที่ศูนย์พัฒนา การศึกษาอุดรธานี และที่วิทยาเขตนครพนม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ใช้ระบบวีดิทัศน์ทางไกลสองทาง (Interactive Televideoconferencing : IT) ร่วมกับการสอนปกติของอาจารย์ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มปป : ประวัติ, 30-36 และแผนการรับนิสิตใหม่ ปีการศึกษา 2542)

จากการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น เรื่องการศึกษาใน จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 5 สิงหาคม 2540 (มหาวิทยาลัยมหาสารคามและสถาบันอื่น ๆ. 2540 : 9-10) ระดับอุดมศึกษามีปัญหา 1 เรื่อง คือ แหล่งค้นคว้ายังไม่เพียงพอกับความต้องการ ระดับปานกลางมี 3 เรื่อง คือ ขาดแคลนสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของสังคม ขาดแคลนอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนปัญหาอื่น ๆ เช่น ขาดเอกภาพในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเนื่องจากมีหลายสถาบัน ซึ่งจัดการศึกษาแบบเดียวกันแต่ไม่เอื้ออำนวยหรือเกื้อกูลต่อกัน มีการเปิดหลักสูตรซ้ำซ้อนกันระหว่างสถาบัน เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้ชาวมหาสารคามได้เรียนสถาบันอุดมศึกษาดีกว่าจังหวัดอื่นเป็นกรณีพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ ยังมีการเปิดสอนในสาขาที่ตลาดต้องการน้อย บางแห่งมุ่งจัดการศึกษาเพื่อธุรกิจ ขาดการใช้ระบบตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา อาจารย์ที่สอนมีความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพตกต้อยลงไม่ทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลง นิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีขาดความรู้ด้านการวิจัย ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนแพงมากไป อาจารย์ทำวิจัยน้อย ผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย นิสิตนักศึกษาขาดความรับผิดชอบ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดบริหารด้านต่าง ๆ แก่นิสิต เช่น บริการด้านห้องสมุด แนะนำ สุขภาพ อาหาร ฯลฯ ล้วนแต่เพื่อช่วยให้นิสิตได้ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีคุณภาพและช่วยให้นิสิตเกิดความพึงพอใจหรือเกิดความประทับใจต่อมหาวิทยาลัย หรือกล่าวได้ว่าในการปฏิบัติงาน ถ้าหน่วยงานสามารถจัดการสนองความต้องการให้แก่ผู้ปฏิบัติ

และผู้ปฏิบัติได้รับความพึงพอใจ เขาก็จะรักงานและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากองค์การหรือหน่วยงานใดไม่สามารถจัดบริการสนองตอบความต้องการได้ ผู้ปฏิบัติจะเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากทำงาน และอาจลาออกจากงานในที่สุด (จารุวรรณ เศวทวรรณ. 2518 : 16) จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วนี้ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงาน ถ้าผู้ปฏิบัติได้รับผลตอบแทนในสิ่งที่เขาต้องการ

เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หากนิสิตไม่มีความพึงพอใจหรือไม่ตรงกับความต้องการของตนย่อมเกิดปัญหาอันเป็นผลมาจากการจัดบริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ปัญหาด้านการเรียนของนิสิตอาจจะสืบเนื่องจากการเรียนระดับ อุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกตซักถามจดจำสำรวจปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษาและนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย ต้องรู้จักค้นคว้า สร้างวินัยในตนเอง ในด้านการเรียนค่อนข้างอิสระเสรี ไปไหนมาไหนสะดวก ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นสาเหตุให้หลายคนไม่รู้จักบังคับใจตนเอง ถึงเวลานั่งเรียนบ้าง สนทนากันบ้าง จดคำบรรยายไม่ทัน ผลการเรียนส่วนใหญ่ในชั้นปีที่ 1 มักสอบตกเป็นส่วนมาก เมื่อได้คะแนนไม่ดีก็เกิดการทอดถอนมากขึ้น ไม่มีกำลังใจในการค้นคว้า (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 15-23)

การจัดการเรียนการสอนระบบพิเศษเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบปกติ ซึ่งในระดับปริญญาโทได้เริ่มจัดขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2532 โดยทำการเรียนการสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนระดับปริญญาตรีได้เริ่มเปิดขึ้นใหม่เมื่อปีการศึกษา 2540 โดยทำการเรียนการสอนในภาคบ่ายของวันราชการ และรวมไปถึงวันเสาร์-อาทิตย์ด้วย จึงเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยแม้จะเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งใหม่ ก็มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมากมายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่จนถึงบัดนี้ ก็ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าว่า นิสิตระบบพิเศษทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคามเพียงใดและมีปัญหาอะไรบ้างที่มหาวิทยาลัยควรได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคามให้ไปสู่เป้าหมายดังที่ได้ตั้งปณิธานเอาไว้ ทั้งนี้ผู้ที่จะให้ข้อมูลได้เที่ยงตรงและมีประสบการณ์ตรง ได้แก่ นิสิต ระบบพิเศษระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและบัณฑิตปริญญาโทส่วนหนึ่ง ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ข้างต้นจึงเป็นข้อมูลให้ผู้วิจัยได้เกิดความสนใจที่ทำการวิจัยครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนิสิตระบบพิเศษ ที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัญหาของนิสิตระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระบบพิเศษเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัย

มหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรได้แก่นิสิตระบบพิเศษ ประจำภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2541 รวมทั้งหมด 2,854 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ได้แก่นิสิตปริญญาตรี	รวมทั้งหมดจำนวน	1,809 คน
กลุ่มที่ 2	ได้แก่นิสิตปริญญาโท	รวมทั้งหมดจำนวน	790 คน
กลุ่มที่ 3	ได้แก่บัณฑิตปริญญาโท	รวมทั้งหมดจำนวน	255 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตระบบพิเศษ ประจำภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2541 รวมทั้งหมด 1,416 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ได้แก่นิสิตปริญญาตรี	รวมทั้งหมดจำนวน	833 คน
กลุ่มที่ 2	ได้แก่นิสิตปริญญาโท	รวมทั้งหมดจำนวน	444 คน
กลุ่มที่ 3	ได้แก่บัณฑิตปริญญาโท	รวมทั้งหมดจำนวน	139 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนิสิตระบบพิเศษ ระดับปริญญาตรีและ
ปริญญาโท

มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้
(รายละเอียดของแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน รวม 37 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และในแต่ละด้านจะเว้นช่องว่างให้ระบุปัญหาด้วย (ถ้ามี)

ตอนที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องต่าง ๆ รวม 13 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นการถามเกี่ยวกับความต้องการให้คณะหรือมหาวิทยาลัยช่วยเหลือ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 5 เป็นการถามเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนามหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตปริญญาโท

มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ (รายละเอียดของแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว จำนวน 3 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน รวม 37 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และในแต่ละด้านจะเว้นช่องว่างให้ระบุปัญหาด้วย (ถ้ามี)

ตอนที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องต่าง ๆ รวม 6 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นการถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะให้คณะหรือมหาวิทยาลัยได้รับทราบ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 5 เป็นการถามเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนามหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ด้านระบบการเข้ามาเป็นนิสิต ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนิสิต ด้านสาธารณูปโภค และด้านองค์ประกอบสำคัญ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเมื่อแยกเป็นรายกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างปริญญาตรี

ปริญญาโท และบัณฑิตปริญญาโท มีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมและเมื่อแยกเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ยกเว้นด้านสาธารณูปโภค 3 ข้อ ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ จำนวนจุดที่บริการน้ำดื่ม ระบบเสียงตามสาย และจำนวนจุดที่ตั้งโทรศัพท์สาธารณะ

2. เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างเคยประสบกับตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.5-73.4) เห็นว่า รายการต่าง ๆ จำนวน 13 รายการ ไม่มีปัญหา เมื่อแยกเป็นรายกลุ่ม คือกลุ่มปริญญาตรีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.5-75.2) เห็นว่ารายการต่าง ๆ เกือบทุกรายการไม่มีปัญหา แต่มี 2 รายการ คือ การชำระค่าหน่วยกิตหรือการชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และการเดินทางไปเรียนยังสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ กลุ่มปริญญาตรีประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.1-52.0) เห็นว่ามีปัญหา ส่วนกลุ่มปริญญาโทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.4-82.8) เห็นว่ารายการต่าง ๆ ทุกรายการไม่มีปัญหา และกลุ่มบัณฑิตปริญญาโทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.8-86.1) เห็นว่ารายการต่าง ๆ ทุกรายการไม่มีปัญหาเช่นเดียวกัน

3. เกี่ยวกับความต้องการให้คณะหรือมหาวิทยาลัยช่วยเหลือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างปริญญาตรี และปริญญาโท ส่วนหนึ่งมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย 10 อันดับแรก ดังนี้

1. ลดค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมและมีการผ่อนชำระ	249
2. ปรับปรุงระบบการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้ดี และเป็นระบบมากกว่านี้ โดยเฉพาะงานคลังและงานทะเบียน	128
3. จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้มากกว่านี้	97
4. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้มากขึ้นและทั่วถึง	72
5. เพิ่มรถรับ-ส่ง ไปขามเรียงให้มากขึ้น	70
6. ให้มีความเสมอภาคระหว่างนิสิตระบบพิเศษและระบบปกติ	55
7. การกู้ยืมควรให้คนที่ฐานะยากจนให้ได้ยืมจริง ๆ และให้ทุนการศึกษาให้มากขึ้น	57
8. ให้มีสถานที่พักผ่อนในมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น	46
9. ควรมีการแนะนำให้ความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ให้มากขึ้น	38
10. เพิ่มจำนวนหอพักในมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น	35

4. ข้อเสนอแนะให้คณะหรือมหาวิทยาลัยได้รับทราบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาโทส่วนหนึ่ง มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย 10 อันดับแรก ดังนี้

1. ควรส่งวารสารหรือข่าวสารให้นิสิตที่สำเร็จการศึกษาได้รับข่าวสารบ้าง 9
2. การประสานงานระหว่างคณะกับฝ่ายต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้ชัดเจน เพราะบางเรื่องปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวเดียวกันทำให้สับสน 7
3. สถานที่จอดรถจักรยานยนต์ ควรจัดให้เพียงพอ มีหน่วยรักษาความปลอดภัยดูแลตามความเหมาะสม 7
4. ควรเพิ่มอาจารย์ให้มากกว่านี้ 7
5. เจ้าหน้าที่มีหลายฝ่ายไม่ทำหน้าที่ตามเวลา มาสายกลับก่อน ไม่กระตือรือร้นในการให้บริการ 6
6. ความเป็นเอกภาพของมหาวิทยาลัยต้องปรับปรุง คิดและพูดได้แต่มีคนทำน้อย 6
7. เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มบริเวณอาคารเรียน 6
8. การตรวจ Thesis ขอให้ลดขั้นตอนลงบ้าง ควรให้อ่านงานแก่ภาควิชา ให้มาก 6
9. การรับนิสิตควรมีมาตรฐาน เพื่อให้ให้นิสิตที่สอบได้มีคุณภาพและภูมิใจ 5
10. การเรียนการสอนควรสอดแทรกคุณธรรมให้มากขึ้น โดยเน้นวิชาคนมากกว่าวิชาการ 5

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างปริญญาดรีปริญญาโทส่วนหนึ่ง และบัณฑิตปริญญาโท มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย 10 อันดับแรก ดังนี้

1. พัฒนาอาคารสถานที่พักผ่อนให้มากขึ้นและมีความสวยงาม มีมุมอ่านหนังสือตามธรรมชาติ 185
2. พัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยและคุณภาพของนิสิต ไม่ควรเพิ่มแต่ปริมาณ 94
3. เพิ่มและพัฒนาบริการหรือสวัสดิการต่าง ๆ ให้มากขึ้น 62
4. พัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้ทำงานมีคุณภาพและเร็วขึ้น 60
5. พัฒนาโรงอาหารให้กว้างสะอาดมีสิ่งอำนวยความสะดวก 46
6. จัดให้มีรถไปมหาวิทยาลัยดั่งใหม่ให้มาก 38
7. สร้างนิสิตให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป 30
8. เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มให้เพียงพอ 29
9. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้รวดเร็วและทั่วถึง 25
10. ให้นิสิตระบบปกติทำกิจกรรมร่วมกับนิสิตระบบพิเศษ 15

อภิปรายผล

1. เกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างปริญญาดรี ปริญญาโท และบัณฑิตปริญญาโท มีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ และเมื่อแยกเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างยังคงมีความชื่นชอบ ศรัทธาต่อมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน หรือด้านบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ และชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่ดำเนินการอย่างค่อนข้างมี คุณภาพ เริ่มตั้งแต่ กรรมการบริหารการระดับสูงของมหาวิทยาลัยจนถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายคอยให้บริการ

อย่างไรก็ดีด้านสาธารณูปโภค กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในบางเรื่องอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามกำลังสร้างอาคารใหม่ในตำบลขามเรียง จึงทำให้การบริหารด้านนี้บกพร่องไปบ้าง นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนเป็นช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ และช่วงเย็นของวันราชการอุปสรรคขัดข้องของการบริการจึงบังเกิดขึ้นได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งได้เสนอปัญหาที่น่าสนใจและผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อสังเกตเพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพ

2. เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างเคยประสบกับตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างปริญญาดรี ปริญญาโทหรือบัณฑิตปริญญาโท ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับปานกลางถึงมากดังได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะด้านองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับบรรยากาศการอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย บรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพของอาจารย์ ประสบการณ์ที่ได้รับและความภาคภูมิใจที่ได้เป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ แสดงว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามยังคงเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างความศรัทธาและเป็นที่พักของเยาวชนของชาติ สอดคล้องกับปฏิธาน ของมหาวิทยาลัย แม้จะเป็นมหาวิทยาลัยที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นและกำลังอยู่ในช่วงสร้างอาคารแห่งใหม่ ณ ตำบลขามเรียง และเตรียมย้ายศูนย์สำนักสถาบันบางหน่วยงาน ก็แสดงให้เห็นถึงการพัฒนามหาวิทยาลัยอย่าง รวดเร็วและในเวลาอัน ใกล้เคียง หากมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้สร้างอาคารสถานที่แห่งใหม่เต็มรูปแบบ ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวก็จะลดน้อยลง สามารถตอบสนองความต้องการของพลเมืองในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้

3. เกี่ยวกับความต้องการให้คณะหรือมหาวิทยาลัยช่วยเหลือ หรือข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างปริญญาดรี ปริญญาโท และบัณฑิตปริญญาโทมีข้อเสนอที่มีประโยชน์ หรือมีคุณค่าต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัยเสมือน ข้อชี้แนะ หรือบ่งบอกให้ทราบถึงเรื่องราวที่ควรคิด ตระหนัก ปรับปรุงแก้ไขและคงเป็นสาร

เสนอให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคนได้นำข้อเสนอแนะทั้งหลายไปคิดไตร่ตรอง เพื่อผดุงและพัฒนาให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ก้าวหน้าไปควบคู่กับสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อมหาวิทยาลัย และปัญหาของนิสิตระบบปกติ
2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อมหาวิทยาลัย และปัญหาของนิสิตระหว่างนิสิตระบบปกติและระบบพิเศษ
3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของคณาจารย์ที่มีต่อมหาวิทยาลัย และปัญหาของคณาจารย์ทุกคน